

PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ

12

Чи готові дівчата і хлопці до ери цифрових технологій?

- ✓ Найбільша частка учнів (більше 17%) отримала високі результати PISA в тестуванні із читання в комп'ютерному форматі в Австралії, Кореї й Новій Зеландії, тоді як найменша частка учнів (менше 3%) отримала високі результати в Австрії, Чилі й Польщі.
- ✓ У середньому по країнах ОЕСР дівчата отримують кращі результати, ніж хлопці, у тестуванні із читацької грамотності в комп'ютерному форматі. Проте різниця в результатах дівчат і хлопців у читанні в комп'ютерному форматі менша, ніж різниця в їх результатах із читання в паперовому форматі.
- ✓ Якщо хлопці і дівчата демонструють однаковий рівень грамотності із читання під час тестування в паперовому форматі, то в комп'ютерному форматі хлопці показують вищі результати, ніж дівчата. Це пов'язано із тим, що хлопці краще володіють навичками цифрової навігації*.

*Навички цифрової навігації (англ. digital navigation skills) – навички, необхідні для переходу з однієї сторінки на іншу («перейти на попередню/наступну сторінку», «вибрати сторінку», «закрити сторінку») під час роботи з гіпертекстами, у т. ч. під час виконання тесту в комп'ютерному форматі.

Розвиток інформаційних і комунікаційних технологій не тільки прискорює передачу інформації, але й допомагає винайти нові способи її передачі й отримання. Інновації в технологіях мають великий вплив на ті вміння, на які сьогодні є попит на ринку праці, а також на ті професії, які мають найбільший потенціал для поширення. На сьогодні більшість популярних професій вимагає вільного володіння навичками цифрової навігації, коли читач самостійно визначає структуру тексту замість того, щоб лише йти за змістом, як під час читання друкованої книги.

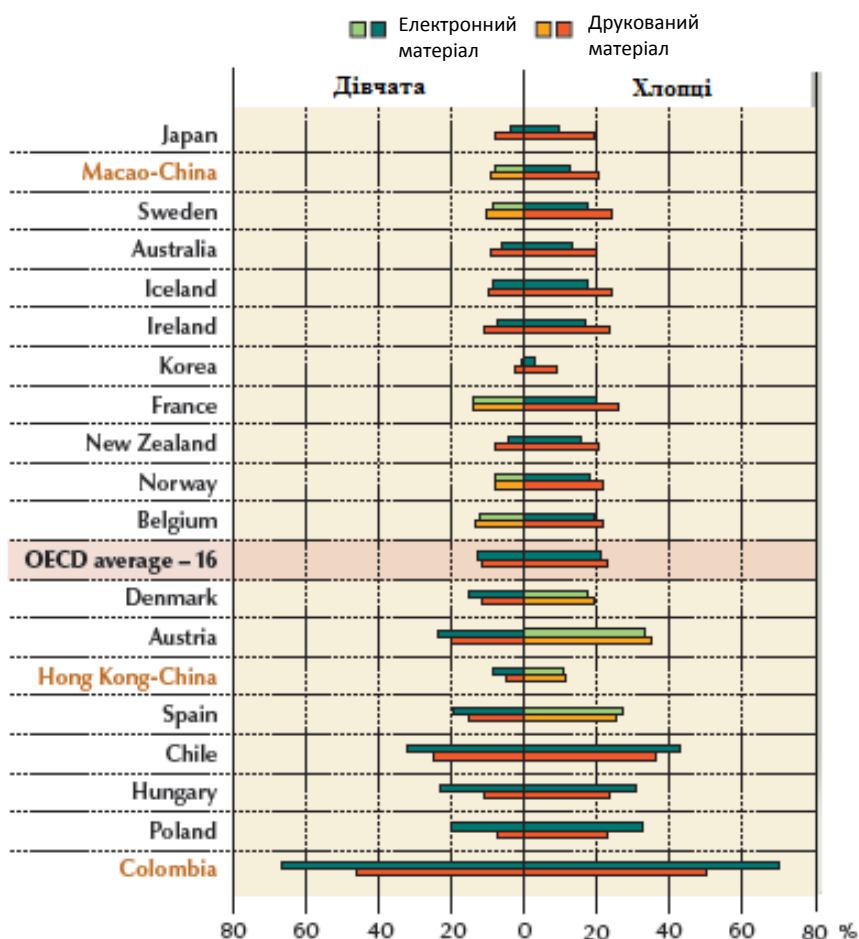
Загалом учні, які добре читають тексти в паперовому форматі, також добре читають тексти і в комп'ютерному форматі

Під час PISA-2009 оцінювалося не тільки те, наскільки добре 15-річні учні вміють збирати й обробляти інформацію з друкованих текстів, але й те, наскільки вільно вони можуть читати тексти в комп'ютерному форматі. Результати дослідження вказують на те, що деяким країнам зонайкраще вдалося забезпечити учнів необхідними вміннями й навичками для їх повноцінного життя в еру цифрових технологій. Наприклад, більше 17% учнів в Австралії, Кореї й у Новій Зеландії отримали високі результати в тестуванні із читання в комп'ютерному

форматі, тоді як в Австрії, Чилі й Польщі учнів з високими результатами виявилось менше 3%. У 2015 році Корея впровадила політику «сма́рт-осві́ти» (від англ. *smart* – розумний, кмітливий, інтелектуальний), яка передбачає представлення змісту всіх підручників і тестових матеріалів в електронному вигляді, будівництва нових навчальних закладів і модернізацію інфраструктури існуючих з урахуванням можливості використовувати новітні технології в навчальному процесі, а також навчання вчителів користування цими технологіями.

За усередненими даними, результати учнів у тестуванні із читання в паперовому і комп'ютерному форматах майже не відрізняються. Але в деяких країнах (Австралія, Корея) учні отримали значно вищі результати в тестах із читання в комп'ютерному форматі порівняно з результатами тестів із читання в паперовому форматі. При цьому є країни, де учні краще впоралися із читанням друкованих текстів, ніж текстів у комп'ютерному форматі (особливо це помітно в Угорщині, Польщі й партнерській країні Колумбії).

Відсоток хлопців і дівчат із найнижчими результатами в тестуванні PISA із читання в комп'ютерному і в паперовому форматах

Заувага: Статистично не значима різниця у відсотках між частками дівчат/хлопців з найнижчими результатами тестування PISA із читання в комп'ютерному /паперовому форматі позначена світлішим кольором. Країни розташовано за різницею у відсотках між частками хлопців з найнижчими результатами в тестуванні із читання в комп'ютерному і паперовому форматах (від меншої різниці до більшої).
Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009 (Statlink <http://dx.doi.org/10.1787/888932436556>).

Під час тестування було виявлено деякі цікаві факти стосовно різниці між умінням дівчат і хлопців використовувати цифрові технології. Хоча дівчата випереджають хлопців за результатами тестування і в комп'ютерному, і в паперовому форматах, різниця в результатах тестування із читання між хлопцями і дівчатами менша, коли матеріали тестування надаються на цифрових носіях. У 16 країнах ОЕСР, які брали участь в обох форматах тестування – паперовому й комп'ютерному, у читанні в паперовому форматі дівчата випереджають хлопців у середньому на 38 балів. Такого результату можна досягти, якщо навчатися в школі один рік. У тестуванні в комп'ютерному форматі дівчата в середньому набрали на 24 бали більше, ніж хлопці.

Ця різниця найкраще відчутна за порівняння найвищих і найнижчих значень на шкалі читацької грамотності, тобто за порівняння найкращих і найгірших результатів учасників тестування. Наприклад, у Чилі, Угорщині, Польщі й у партнерській країні ОЕСР Колумбії відсоток дівчат із низькими результатами тестування в комп'ютерному форматі був значно вищим, ніж відсоток дівчат з низькими результатами тестування в паперовому форматі. Проте в Австралії, Ісландії, Ірландії, Японії, Кореї й Новій Зеландії менше дівчат отримало низькі результати із тестування в комп'ютерному форматі, ніж із тестування у форматі паперовому. Протилежна тенденція спостерігається серед хлопців. В Австралії, Бельгії, Франції, Ісландії, Ірландії, Японії, Кореї, Швеції і Макао (Китай) у тестуванні в комп'ютерному форматі значно менше хлопців отримало низькі результати порівняно із тестуванням у паперовому форматі.

Розрив між результатами хлопців і дівчат із читання в комп'ютерному форматі можна пояснити також і тим, що менше дівчат отримало найвищі результати з читання в комп'ютерному форматі, ніж у форматі паперовому. Ця різниця була особливо помітною в таких країнах, як Австрія, Франція, Японія, Норвегія, Польща й Гонконг (Китай). Натомість в Австралії, Кореї й Новій Зеландії більше дівчат отримало найвищі результати із читання в комп'ютерному форматі, ніж із читання у форматі паперовому.

Учасники тестування в паперовому форматі, які отримали найнижчі результати PISA із читання, не досягли базового рівня за шкалою читацької грамотності, установленою для PISA. Такі учні вміють визначати головну думку тексту у знайомій їм темі, а також виявляти зв'язок між інформацією з тексту та загальновідомими фактами.

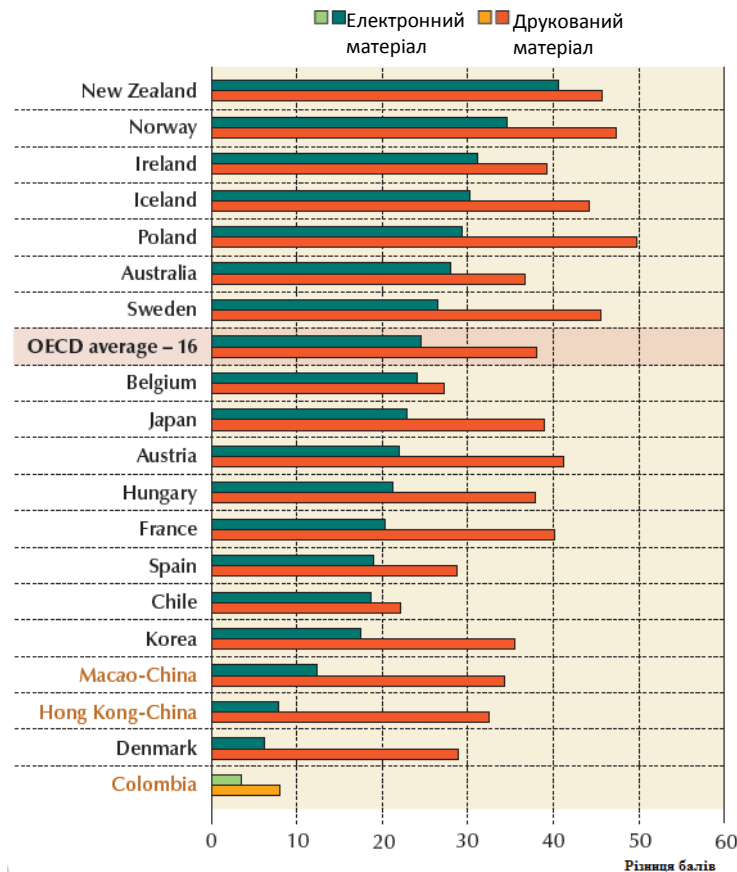
Учасники тестування в комп'ютерному форматі, які отримали найнижчі результати PISA із читання, можуть знаходити та інтерпретувати чітко визначену інформацію, якщо йдеться про знайомі їм контексти. За чіткого скерування учні можуть здійснювати навігацію по обмеженій кількості сторінок.

Учасники тестування в паперовому форматі, які отримали найвищі результати PISA із читання, уміють осмислювати нові для них ідеї, навіть якщо в інформації є певна суперечність, а також оперувати абстрактними поняттями для інтерпретації.

Учасники тестування в комп'ютерному форматі, які отримали найвищі результати PISA із читання, уміють знаходити, аналізувати й критично оцінювати інформацію в незнайомому тексті, навіть якщо вона є неоднозначною. Ці учні можуть здійснювати навігацію по різних сторінках без прямого скерування, а також опрацьовувати тексти різних форматів.

Отримані в дослідженні результати можуть свідчити про те, що хлопці більш вільно користуються цифровими носіями в читанні, ніж паперовими

Відсоток хлопців і дівчат з найвищими результатами в тестуванні PISA із читання в комп'ютерному та паперовому форматах

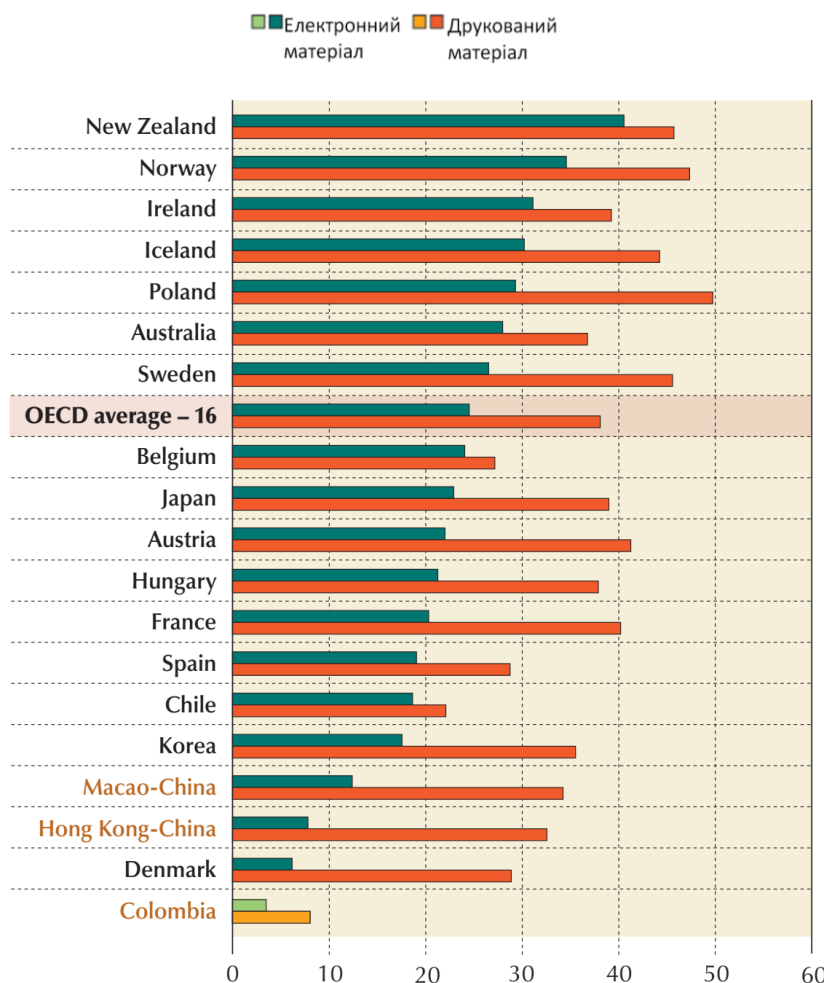

Заувага: Статистично не значима різниця у відсотках між частками дівчат/хлопців з найвищими результатами тестування PISA із читання в комп'ютерному/паперовому форматі позначена світлішим кольором. Країни розташовано за різницею у відсотках між частками хлопців з найвищими результатами в тестуванні із читання в комп'ютерному і паперовому форматах (від більшої різниці до меншої).
 Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009 (Statlink <http://dx.doi.org/10.1787/888932436556>).

Збільшення відсотка учнів з найвищими результатами і водночас зменшення відсотка учнів з найнижчими результатами більш значимий серед хлопців, ніж серед дівчат (у комп'ютерному форматі тестування із читання; по всіх країнах-учасницях дослідження PISA).

Цікаві факти було встановлено при порівнянні дівчат і хлопців з однаковим рівнем читацької грамотності у тестуванні PISA в паперовому форматі: у комп'ютерному форматі тестування хлопці цієї групи отримали в середньому на 6 балів більше, ніж дівчата цієї групи. У Австралії, Австрії, Данії, Угорщині, Ісландії, Кореї, Польщі, Іспанії, Швеції, Макао (Китай) і Гонконгу (Китай) хлопці випередили дівчат у результатах тестування із читання в комп'ютерному форматі на 5-22 бали. Тільки в Бельгії дівчата, яких було включено до групи учнів з однаковими результатами тестування в паперовому форматі, у тестуванні в комп'ютерному форматі отримали більше балів, ніж хлопці. Чим можна пояснити таку різницю? Одним із пояснень є те, що хлопці і дівчата по-різному володіють навігацією по гіпертекстах, тобто інструментами вибору й організації наданих в електронному вигляді інформаційних уривків.

**Порівняння різниці в результатах дівчат і хлопців
(показано значення різниці результатів дівчат і хлопців)
у тестуванні PISA із читання в комп'ютерному і паперовому форматах**

Заувага: Статистично незначима різниця в балах між дівчатами і хлопцями в тестуванні PISA із читання матеріалів в електронному і в друкованому вигляді позначена світлішим кольором.

Країни розташовано за різницею балів у результатах дівчат і хлопців у тестуванні PISA із читання матеріалів в електронному вигляді.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009

(Statlink <http://dx.doi.org/10.1787/888932436556>).

Узагальнення: У ході дослідження було встановлено, що хлопцям подобається читати в комп'ютерному форматі, і що вони добре вміють користуватися цифровими технологіями. Ці висновки можна покласти в основу цілого циклу заходів, які сприятимуть покращенню результатів учнів із читання. Такими заходами, зокрема, можуть бути: сприяння частішому читанню текстів на цифрових носіях, удосконалення навичок читання текстів в електронному вигляді, поширення читання для задоволення. Усі ці заходи також можуть позитивно вплинути і на читання учнями друкованих текстів узагалі. Ще один факт, установлений у дослідженні, який батькам і освітянам слід узяти до уваги, це те, що дівчата гірше володіють навичками цифрової навігації. В еру цифрових технологій недостатня сформованість таких навичок може змолювати значні труднощі в житті й навчанні учнів.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Софі Вессет (Sophie Vayssettes, Sophie.Vayssettes@oecd.org)

Ознайомтеся із *PISA 2009 Results: Students On Line: Digital Technologies and Performance (Volume VI)*

Відвідайте сайт:

www.pisa.oecd.org

www.oecd.org/pisa/infocus

Читайте також:

Чи допомагають кошти країні отримати високі результати в PISA?